

Stråling og helserisiko i arbeidslivet: her er lovene

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 14.8.2018

AMS/Smartmålere installeres nå rundt i bedrifter, og fortvilte mennesker tar kontakt fordi de ikke kan begripe hvordan de skal klare seg på jobben framover. For nettselskapet gir ikke fritak for bedrifter, bare for boliger - som om folk ikke går på jobb, liksom?! De som tar kontakt er i alle slags yrker: organist, butikkinnehaver, sjåfør, kontorist, jordmor og sykepleier... Noen kontakter hovedverneombudet, noen blir tatt seriøst, andre bare ledd av. Atter andre har ingen å gå til.

Etterhvert som mikrobølget stråling fra smartmålere, master, WiFi og andre "smarte" ting omgir oss også på våre arbeidsplasser, blir det viktig å vite hvilke lover og forskrifter som gjelder der.

Lista du finner nedenfor, fikk jeg tilsendt av Rune Aarstad, som driver rådgiving og konsulenttjenester innen kvalitet, HMS, sikring (security) og informasjonssikkerhet.

Et blikk nedover lista viser at det er mange regler å forholde seg til, men også at om disse reglene rammer, står og faller med hvordan helserisikoen fra de ulike strålingskildene vurderes. Skal disse reglene ramme, må strålingen innebære en helserisiko som vurderes som større enn den vi til daglig aksepterer fra andre kilder. Slik er jussen, kan man lese ut av utredningen om smartmålere og helserisiko fra Advokatfirmaet Erling Grimstad AS, og som du kan laste ned gratis [HER](#).

Kan det rimeliggjøres at strålingen skaper helseskader?

Ja, i alle fall i så stor grad at det kan tilsi en føre-var-praksis, skriver advokatene og henviser til at der foreligger tungt forskningsmateriale som tyder på det: Selv uten å være fagfolk på feltet, kan de se at de konklusjonene som ligger til grunn for norsk strålevern er for bastante.

Til advokatenes utredning ligger det et omfattende *vedlegg*. Der finner du de tunge vurderingene fra flere av klodens fremste forskere på feltet. De burde ikke levne noen tvil om at der er alvorlig risiko for at skadebildet er betydelig verre enn vi aksepterer ellers.

Men der må man altså få gjennomslag i retten for å få endret den juridiske lovforståelsen, som er det juristene har vurdert.

Har du tenkt å bruke disse lovene og forskriftene på din arbeidsplass, trenger du derfor å vise til disse vurderingene for å få gjennomslag for at de grenseverdiene vi holder oss med, ganske enkelt har vært foreldet siden de ble født. Hvordan det ble slik, finner du også fortalt. Som sagt, [du laster ned rapport og vedlegg gratis](#), eller bestiller den som bok.

Einar Flydal, den 14. august 2018

Lover og forskrifter for arbeidslivet som gjelder elektromagnetiske felt, stråling og helserisiko

Lov om strålevern og bruk av stråling,

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-05-12-36>

Forskrift om strålevern og bruk av stråling (**strålevernforskriften**),

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-16-1659>

Forskrift om miljørettet helsevern,

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-04-25-486>

§ 1. Formål

Forskriftens formål er:

- a) å fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold,
- b) å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet, blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale, som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Her finnes ikke noe spesifikt omtale om ikke-ioniserende stråling, men er kanskje den viktigste forskriften. Denne gjelder både for private og virksomheter.

Se også merknader til kapittel 1 om formål.

Lov om rett til miljøinformasjon og deltagelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (**miljøinformasjonsloven**),

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-05-09-31>

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (**forurensningsloven**),

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-03-13-6>

§ 1. (lovens formål)

Denne lov har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall.

Loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse.

Forskrift om begrensning av forurensning (**forurensningsforskriften**),

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931>

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (**internkontrollforskriften**),

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-12-06-1127>

Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv (**arbeidsmiljøloven**),

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62>

§ 4.4. Krav til det fysiske arbeidsmiljøet

Forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler
(**arbeidsplassforskriften**),
<https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/arbeidsplassforskriften>

Forskrift om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område (forskrift om administrative ordninger),
<https://www.arbeidstilsynet.no/globalassets/regelverkspdf/forskrift-om-administrative-ordninger>

Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning,
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1355>

§ 1-4 Definisjoner

Kapittel 7. Risikovurdering

Kapittel 10. Planlegging, tilrettelegging av arbeidet og sikker drift

Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (**forskrift om utførelse av arbeid**),
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1357>

§ 1-4 Definisjoner

Kapittel 15 Ioniserende stråling

Kapittel 16 Kunstig optisk stråling

Kapittel 16A Elektromagnetiske felt

Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (**forskrift om tiltaks- og grenseverdier**),
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1358>

§ 1-8 Definisjoner - stråling

Kapittel 4 - Stråling

Vedlegg 3: Ikke -koherent optisk stråling

Vedlegg 4: Optisk stråling fra laser

Vedlegg 5 til Vedlegg 7: Verdier for elektromagnetisk stråling

§ 1-8 Definisjoner - stråling

(se også ATIL sine merknader)

Forskrift om konstruksjon, utforming og fremstilling av arbeidsutstyr og kjemikalier
(**produsentforskriften**),
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1359>

§ 2-23 Stråling

Forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr (PVU),
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1994-08-19-819?q=ikke-ioniserende>

§45. Vern mot ikke-ioniserende stråling

(tar for seg konstruksjon og utforming og merking av vernebriller)

Forskrift om maskiner,

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-05-20-544>

1.5.10. Stråling

1.7.4.2 Bruksanvisningens innhold (v)

Forskrift om elektrisk utstyr,

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-10-10-1598>

Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg,

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1998-11-06-1060>

Forskrift om krav til elektrisitetsmålere,

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2007-12-28-1753rift>

Lov om elektronisk kommunikasjon (**ekomloven**),

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-83>

Forskrift om registrering og krav til innførsel og omsetning av radio-, teleterminal- og nettutstyr,

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-03-15-276>

Forskrift om generelle tillatelser til bruk av frekvenser (**fribruksforskriften**),

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-01-19-77>

Forskrift om sikkerhet ved leketøy (**leketøyforskriften**),

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-11-18-1403>

Denne forskrift er tatt med, da stråling fra leketøy fort kan bli et tema med nye ting, der leketøy kan styres fra en iPad eller fjernkontroll og bruker trådløs kommunikasjon.

Hafslund, 4. mai 2018

Rune Aarstad

Rådgiver/konsulent

<http://www.raa-con.no/>

Mobil: +47 907 76 615 | Epost: rune@raa-con.no

Skredbakka 43 | 4048 Hafslund | Norway

Tlf: +47 52 97 68 61 | Mobil: +47 907 76 615 | Epost: post@raa-con.no

Orgnr: 918 884 831 MVA